

## Književna poročila

**Pesnitve.** Zložil B. Beuk. I. del. V Trstu. Založil B. Beuk. 1914. M. 80. 160 str.

O svojem literarnem „delu“ trdi Beuk sam, da je začel prevajati pesmi iz raznih slovstev, ker je mislil, da bo to delo ugajalo prav mnogim. Uspeh prvencev ga je navdušil k nadaljevanju kljub zaprekam; pravi namreč doslovno:

„Prvenke pesmi sem končal,  
Potem sem poezije zbral,  
Je zbirk, pesnitev že začeta,  
V vsem tem zrcáli se moj trud,  
Če ravno marsikdo je hud.  
Moj duh načrtano pot šeta.  
Zało sem nad tisoče že  
Poslal med svet . . .“ (86)

Človeku je tesno pri srcu in sveta jeza se ga poloti, ko vidi, kako lomasti nerodna noga po umetno nasajenem vrtu in kako grabi okorna roka zdaj tu, zdaj tam po dehtečem cvetju, ki ga je vzgojila ljubezen vrtnarja-umetnika, ter ga prodaja kot svojo last. Pisatelj sicer nagovarja pričujoče pesnitve, da „niste domišljije moje smet; Ste veleumov, odličnjakov cvet, Sadike znanstva narodu razvite“ (104), pa vendar trdi naslovni list nepoštenost, da jih je „zložil“ (ne morda „poslovenil“ ali „zbral“) Blazij Beuk! Ni izključeno, da nam prinese o priliki kazalo tudi seznam virov; prvemu delu še ga namreč ni dodal, kajti kurat Beuk pošilja le fragmente med svet. Pred tem čudnim „poetom“ ni varna nobena pesnitev, niti najslabša domača ne, da bi ji ne spremenil bleščečega leska v pocestno blato. Krepka Kettejeva „Moja maksima“ je postala v Beukovi retorti kot „motto“ zbirke žalostna karikatura:

„Pesnitev bodi moj vzor,  
Vse pesmi moje delovanje!  
Resnica, ti mi bodi izvor,  
Naj čtivo vzbuja tebi sanje!“

Izza ljudskošolskih let rajnki generaciji znana Orožnova pritepenka „Kje so moje rožice?“ in Beukove — „Kje so moje pesmice“ (22)! Svetličičev sonet „Življenja namen“ je zašel med Beukovo sračjo šaro, opremljen z 18 pravopisnimi (tiskovnimi?) napakami! Svetličičeva primera „In zrna (so) zabranána naša dela“ se glasi v kuratovi potvorbi: „Iz zrnja so nabrana naša dela“! — Brezvestno je presajal na domača tla tuje, predvsem nemške pesnike brez najmanjše navedbe vira, n. pr. iz Schillerja: Slovo Hektora Andromahi (13), Polikratov prstan (23), Punč (= Punschlied, str. 35). Goethe je moral prispevati „Udancem“ (= An die Günstigen, str. 96) in „Rožico na trati“ (= Heidenröslein, str. 101); Heinejeva „Lorelei“ je postala „Vrnitev domov“ (54); iz Platna je uvrstil „Grob pri Bu-zentu“ (15), iz Rückerta „Barbarosso“ (55). Körnerjevi „Molitvi med vojsko“ (10) je dodal posameznim kiticam še po en francoski verz lastnega izdelka; z enako neokusnostjo je opremil še razne druge „pesnitve“ ter pokazal, da mu dela francoščina skoro enake težave kakor slovenščina. Istega Körnerja „Slovo od življenja“

(41) mu je uspelo za komaj vidno nijanso bolje. Uhlandov „Pastirček vrh planin“ (49) se nam smili v tujem podnebj; Ovidijevi šestomeri o zlati dobi so se prelevili v neroden sonet (103). Iz Anast. Grūna so zanimali našega poeta-založnika v prvi vrsti spomini na Adrijo: Pozdrav Jadranskemu morju (34), Vožnja po morju (= Meerfahrt, str. 40 s francoskimi naveski!), Beneške gondole (= Gondelfahrt, str. 39). Vohuniti še dalje za to pesniško kontrabando se mi zdi nečastno. — Med temi pavovimi peresi štrli nekaj revnega lastnega perja, ki bi se ga na dno duše sramoval celo naš Marka Pohlen, pa naj opeva častiti gospod Beuk naš Trst, z Mihcem in Jakcem na magistratnem stolpu, ali „Dragotinov pomol“ (14), divni Miramar ali Barkovlje, „biser zlati, Trsta ključ in raj“ (29), ali „Venecijo“, „prekrasno ladjo na turbine“, ki „razdaljo iz Benetk preplava v treh urah, vozi polno glav“ (21). Njegovi Spomini, Alkohol, Rojstni dom, Košnja v senožetih so deloma tipografske kaprice ali pa nedopustne banalnosti.

Isti prevajatelj je ravnokar poslal v svet v novi izdaji 11 spevov prevoda iz Odiseje. Komur je mar zdravih oči in lepota slovenskega jezika, naj tega najnovejšega stvora Beukove podjetnosti nikakor ne vzame v roke. Gospodu avtorju pa svetujemo prav nujno, da se obrne do kakega srednješolca, ki naj ga seznani s temeljnimi pojmi slovenskega pravopisa, predvsem o ločilih. Še bolje pa stori, če se ravna po besedah, namenjenih njegovemu „Stiholovcu“ na str. 144:

„Z Parnasa, prosim, vrni se nazaj,  
je pot nevarna, vrh zelo strmán,  
za razne ude je nevaren kraj!“

*Kapistran.*

**Črtica iz bakteriologije.** Spisal ravnatelj inž. chem. J. Turk. V Ljubljani, 1915. M. 8<sup>o</sup>. 36. str.

Časovne razmere so bile povod tej poljudni razpravi, ki smo jo čitali v listkih „Slovenskega naroda“. V lahko umljivi besedi nas uvaja pisatelj v življenje in delovanje bakterij, povzročiteljic kužnih ali nalezljivih bolezni ter raznih drugih izprememb v živi in mrtvi prirodi; predvsem se ozira na važno nalogo, ki jo ima ta milijardska čreda nevidnih mikrobov v gospodarstvu prirode, da razkraja organske stvari ter jih pripravlja za živež rastlinam. Važni sredstvi v boju proti bakterijam sta hlad in toplota; hlad zadržuje bakterije v razvoju, dočim jih dovolj visoka toplota zamori in uniči. — Članek je tak, da bi ga v primernem posnetku z veseljem pozdravili tudi v kaki srednješolski čitanki ali pa v berilu za kmetijsko-nadaljevalne šole. Pridružujemo se pisateljevi želji, „da nas naj zdravnik-bakteriolog popelje še v življensko delavnico bolezniskih bakterij, ki nas danes najbolj zanimajo“.

*J. Ribič.*

**Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod.** S poljudnim opisom človeškega telesa. Sedmi pomnoženi natis. Založila Goričar & Leskovšek v Celju, 1914. V. 8<sup>o</sup>. 110 + II str. Broš. 1 K.

Preprosto ljudstvo nima vedno trdnega zaupanja v zdravniško vedo; raje si poišče v raznih boleznih pomoč med vaškimi „veščaki“, kakor da bi potrkalo na vrata izkušenega zdravnika, ki ga na kmetih često tudi nima pri roki. Več ali manj uspešnih domačih sredstev nam podaja ta „Zbirka“ neimenovanega sestavitelja, ki je doživela pri nas izredno srečo, da roma tekom enega četrtsotletja že sedmič med ljudstvo. Žal, da njena popularnost in razširjenost ni v nikakem razmerju z nerodno obdelano vsebino, ki je večinoma posnetek iz raznih knjig znanega Seb.